

10. 10. 2024

ID: 118659

Reorganizační plán

Odepře-li insolvenční soud věřiteli, který splnil zákonnou podmínku ve smyslu § 350 odst. 1 insolvenčního zákona (povinnost hlasovat pro odmítnutí reorganizačního plánu), možnost podat proti usnesení o schválení reorganizačního plánu řádný opravný prostředek, porušuje ústavně zaručené právo na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. II.ÚS 1517/24 ze dne 14.8.2024)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele Ing. K.J., zastoupeného Mgr. J.K., advokátem se sídlem P., proti usnesení Vrchního soudu v Praze č. j. MSPH 90 INS 3811/2023, 5 VSPH 297/2024-B-64 ze dne 25. 3. 2024, za účasti Vrchního soudu v Praze, jako účastníka řízení, a a) obchodní společnosti AC Stod a.s., sídlem P., b) Mgr. Ing. P.H., insolvenční správkyň dlužníka obchodní společnosti AC Stod a.s., sídlem P., a c) Městského státního zastupitelství v Praze, sídlem náměstí 14. října 2188/9, Praha 5, jako vedlejších účastníků řízení, tak, že usnesením Vrchního soudu v Praze č. j. MSPH 90 INS 3811/2023, 5 VSPH 297/2024-B-64 ze dne 25. 3. 2024 bylo porušeno stěžovatelovo ústavně zaručené právo na přístup k soudu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto rozhodnutí se proto ruší.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh předchozího řízení

1. V nyní posuzované věci je řešena otázka, zda Vrchní soud v Praze porušil stěžovatelovo právo na přístup k soudu tím, že odmítl jeho odvolání proti usnesení o schválení reorganizačního plánu jako návrh podaný někým, kdo k tomu není oprávněn, když podle názoru soudu stěžovatel nesplnil podmínky ve smyslu § 350 odst. 1 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

2. Městský soud v Praze k návrhu dlužnice, obchodní společnosti AC Stod a.s., vedlejšího účastníka a) v řízení před Ústavním soudem, zjistil její úpadek a povolil řešení úpadku reorganizací. K návrhu dlužnice ustanovil insolvenční správkyň Mgr. Ing. Petru Hýskovou, vedlejší účastnice b) v řízení před Ústavním soudem. Stěžovatel vystupoval v řízení jako jeden z věřitelů dlužnice, a to s pohledávkami ve výši 22 921 477,08 Kč. Insolvenční správkyň pohledávku P12.1 a P12.2 popřela co do pravosti a výše v rozsahu 22 769 526,20 Kč, ve zbylém rozsahu 151 950,88 Kč byly pohledávky zjištěny.

3. Dne 6. 10. 2023 se uskutečnila schůze věřitelů. Stěžovatel v jejím průběhu mohl hlasovat pouze co do rozsahu nepopřených 151 950,88 Kč, což představovalo 151 950 hlasů; ve zbylém rozsahu hlasovat nemohl. Hlasovací právo v rozsahu popřených pohledávek mu přitom nepřiznala ani schůze věřitelů, když pro přiznání nehlasoval nikdo, ani soud, neboť návrh nebyl podán včas.

4. Na schůzi věřitelů došlo mimo jiné k projednání reorganizačního plánu dlužnice a hlasování o jeho přijetí. Stěžovatel v rámci skupiny Nezajištění věřitelé hlasoval proti, a to v rozsahu svých 151 950 hlasů. Po hlasování ve všech skupinách soud konstatoval, že schůze věřitelů přijala reorganizační plán dlužnice. Následně městský soud rozhodl usnesením č. j. MSPH 90 INS 3811/2023-B-52 ze dne 12. 1. 2024, že reorganizační plán se schvaluje.

5. Stěžovatel proti tomuto usnesení podal odvolání. Namítal vadnost rozhodnutí z důvodu chybného nepřiznání hlasovacího práva, jakož i nedostatečné posouzení veškerých podmínek vztahujících se k reorganizaci dlužnice. Vrchní soud napadeným usnesením rozhodl tak, že stěžovatelovo odvolání se odmítá [§ 218 písm. b) občanského soudního řádu ve spojení s § 7 insolvenčního zákona]. Svůj závěr odůvodnil tím, že stěžovatel není osobou k podání odvolání oprávněnou. Nesplnil totiž požadavek podle § 350 odst. 1 insolvenčního zákona, podle něhož mohou odvolání podat pouze ti věřitelé, kteří hlasovali pro odmítnutí reorganizačního plánu. Rozvedl, že jelikož stěžovatel nehlasoval pro odmítnutí reorganizačního plánu z důvodu nepřiznání hlasovacích práv, není aktivně legitimován ani k podání odvolání.

II. Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel v ústavní stížnosti tvrdí, že napadeným usnesením vrchního soudu došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Namítá, že požadavek § 350 odst. 1 insolvenčního zákona byl naplněn. V průběhu schůze věřitelů se stěžovatel podle jeho názoru zúčastnil hlasování ve skupině Nezajištění věřitelé - v rozsahu 151 950 hlasů, tj. v rozsahu nepopřených pohledávek - a hlasoval proti přijetí reorganizačního plánu dlužnice. K této skutečnosti ovšem vrchní soud vůbec nepřihlédl a v důsledku toho byla stěžovateli odepřena spravedlnost.

III. Průběh řízení před Ústavním soudem

7. Soudkyně zpravodajka podle § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu vyzvala vrchní soud a vedlejší účastníky řízení, aby se k ústavní stížnosti vyjádřili.

8. Vrchní soud ve svém stručném vyjádření přisvědčil stěžovatelově ústavní stížnosti a uvedl, že ji považuje za důvodnou. Sdělil, že stěžovatel se zúčastnil hlasování schůze věřitelů o schválení reorganizačního plánu dlužnice AC Stod a.s., a to ve skupině Nezajištění věřitelé s nepopřenou nezajištěnou pohledávkou v rozsahu 151 950 hlasů. Tuto skutečnost vrchní soud při rozhodování o odvolání přehlédl.

9. Městské státní zastupitelství sdělilo, že svým prohlášením ze dne 5. 6. 2024, které bylo zveřejněno dne 12. 7. 2024 v insolvenčním rejstříku v oddíle B na l. č. 71 z řízení vystoupilo a již tedy není účastníkem v insolvenčním řízení. K obsahu ústavní stížnosti se nevyjádřilo.

10. Obchodní společnost se k ústavní stížnosti a vyjádření vrchního soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

11. Insolvenční správce konstatovala, že ústavní stížnost považuje z důvodu pochybení vrchního soudu za důvodnou a předpokládá, že napadené rozhodnutí bude zrušeno a o věci bude vrchní soud rozhodovat znovu.

12. Za situace, kdy ani jedno z rekapitulovaných vyjádření neobsahovalo žádnou novou argumentaci či nové skutečnosti, Ústavní soud je již nezasílal na vědomí a k případné replice stěžovateli.

13. Ústavní soud ve věci nenařídil ústní jednání, protože by to nepřispělo k dalšímu objasnění věci. Dokazování nebylo třeba provádět (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

14. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, která byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno usnesení napadené ústavní stížností. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je zastoupen v

souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario).

V. Posouzení věci Ústavním soudem

15. Po prostudování ústavní stížnosti, elektronického insolvenčního spisu a vyjádření účastníků řízení dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

16. V řízení o ústavní stížnosti není Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy) další instancí v soustavě soudů, která by byla oprávněna vlastním rozhodováním (nepřímo) nahrazovat rozhodování obecných soudů. Při svém rozhodování přezkoumává výlučně ústavnost napadených soudních rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo. Proto je nutno vycházet (mimo jiné) z pravidla, že vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho použití v konkrétní věci jsou v zásadě věcí obecných soudů, a o zásahu Ústavního soudu do jejich rozhodovací činnosti lze uvažovat za situace, kdy je dané rozhodování stíženo vadami, které mají za následek porušení ústavnosti.

17. Ústavně zaručené právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny garantuje jednotlivci možnost domáhat se stanoveným postupem ochrany svých práv před nezávislým a nestranným soudem. Tento postup není upraven na úrovni ústavního pořádku, nýbrž v zákonných procesních předpisech (čl. 36 odst. 4 Listiny), které kogentně stanoví, jakými konkrétními způsoby a procesními instituty lze právo na soudní ochranu prosazovat. Dodrží-li pak jednotlivec takto stanovený postup a soud přesto odmítne o jeho právu rozhodnout, dochází k porušení práva na soudní ochranu a k ústavně nepřípustnému odepření spravedlnosti (např. nález sp. zn. III. ÚS 3045/17 ze dne 13. 3. 2018, bod 16). Jsou-li totiž opravné prostředky právním řádem připuštěny, nemůže se rozhodování o nich ocitnout mimo ústavní rámec ochrany základních práv jednotlivce, především práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny (srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 1/03 ze dne 11. 2. 2004).

18. Ustanovení § 350 odst. 1 insolvenčního zákona vymezuje, že proti rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení reorganizačního plánu mohou podat odvolání jen ti z věřitelů, kteří hlasovali pro odmítnutí reorganizačního plánu. Okruh osob oprávněných iniciovat instanční přezkum je tak omezen jen na ty věřitele, kteří aktivně projeví svůj nesouhlas s reorganizačním plánem. Cílem je věřitele přimět, aby plánu oponovali již ve fázi jeho přijímání a před vydáním případného rozhodnutí o jeho schválení, nikoli až před odvolacím soudem.

19. Právo podat odvolání proti usnesení o schválení reorganizačnímu plánu tak nenáleží těm věřitelům, kteří buď byli z hlasování úplně vyloučeni, anebo sice vyloučeni nebyli, ale k hlasování o reorganizačním plánu vůbec nepřistoupili (tj. nezúčastnili se schůze věřitelů svolané za tímto účelem a ani nedoručili insolvenčnímu soudu hlasovací lístek, ke kterému by bylo možné podle § 346 odst. 1 přihlížet) nebo se sice zúčastnili předmětné schůze věřitelů (a svou přítomností tak rozšiřovali kvorum hlasujících věřitelů skupiny, do níž byli zařazeni), avšak hlasování o reorganizačním plánu se zdrželi. Právo podat odvolání proti rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu nemají ani věřitelé pohledávek nedotčených reorganizačním plánem, kteří o přijetí reorganizačního plánu vůbec nehlasují, a dále ani věřitelé pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených jim na roveň [k tomu viz ARABASZ, J., BOGUSKÝ, P. § 350 (Odvolání proti rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu, zpětvzetí reorganizačního plánu, jeho doplnění či změna). In: SPRINZ, P., JIRMÁSEK, T., ŘEHÁČEK, O., VRBA, M., ZOUBEK, H. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. 3].

20. Z ústavní stížnosti, elektronického insolvenčního spisu, jakož i vyjádření vrchního soudu vyplývá, že se stěžovatel účastnil schůze věřitelů konané dne 6. 10. 2023, kde se mj. hlasovalo o

reorganizačním plánu dlužnice, a mohl na ní hlasovat v rozsahu nepopřenyých pohledávek, což představovalo možnost hlasovat celkem 151 950 hlasy. Ve zbylém rozsahu mu hlasovací práva nebyla ani soudem, ani ostatními věřiteli přiznána.

21. Při hlasování o reorganizačním plánu dlužnice po jednotlivých skupinách přítom stěžovatel hlasoval ve skupině 4). Z protokolu ze schůze věřitelů zveřejněné v insolvenčním rejstříku dlužnice AC Stod a.s. v oddíle B na l. č. 42 dále vyplývá, že v této skupině hlasovali pro schválení reorganizačního plánu věřitelka obchodní společnost I.I.H. a.s. (V15) s 6 781 795 hlasy a věřitel Karel Kašák (V18) s 2 000 000 hlasy. Naopak proti přijetí reorganizačního plánu hlasoval v této skupině jedině stěžovatel, a to v rozsahu již uvedených 151 950 hlasů (srov. str. 4 zde citovaného protokolu ze schůze věřitelů).

22. Z rekapitulovaných skutkových okolností Ústavní soud naznal, že je jeho zásah důvodný, neboť stěžovatel byl k podání odvolání proti usnesení insolvenčního soudu o schválení reorganizačního plánu aktivně legitimován. Stěžovatel pro odmítnutí, resp. proti přijetí reorganizačního plánu hlasoval a podmínku ve smyslu § 350 odst. 1 insolvenčního zákona proto splnil. Pokud proto vrchní soud jeho dovolání odmítl podle § 218 písm. b) občanského soudního řádu ve spojení s § 7 insolvenčního zákona, jednalo se o nepřipustný zásah do stěžovatelova práva na přístup k soudu garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny. Důvodnost ústavní stížnosti navíc vyjádřil ve svém vyjádření i vrchní soud, který napadené rozhodnutí vydal. Uvedl, že jeho závěr nesprávný, když hlasování v rozsahu nepopřenyých pohledávek přehlédl.

VI. Závěr

23. Ústavní soud uzavírá, že s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná, když vrchní soud napadeným usnesením porušil ústavně zaručené právo stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Ústavní stížnosti proto vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadené usnesení vrchního soudu zrušil.

24. V dalším řízení bude vrchní soud vázán právním názorem vysloveným v tomto nálezu a stěžovatel bude k podání odvolání proti usnesení o schválení reorganizačního plánu aktivně legitimován. Ústavní soud upozorňuje, že toto jeho rozhodnutí žádným způsobem nepředjímá budoucí rozhodnutí vrchního soudu o podaném odvolání mimo závěr o stěžovatelově aktivní legitimaci k jeho podání.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)